

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ, ЯК ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Яценко І.В., Аветіков Д.С., Ставицький С.О.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» м. Полтава

Намічені шляхи інтенсифікації навчального процесу у вищих медичних навчальних закладах України з метою вдосконалення професійної підготовки студентів, згідно вимог Болонського процесу.

Ключові слова: Болонський процес, вища медична освіта, інтенсифікація навчального процесу.

Сьогодні перед вищою медичною освітою України поставлено завдання забезпечити підготовку кваліфікованих кадрів, здатних до творчої праці, освоєння й упровадження наукових та інформаційних технологій, професійного розвитку, конкурентоспроможних на Європейському ринку праці.

Новітні педагогічні технології є основним фактором вирішення завдань реформування вітчизняної системи медичної освіти, яка проходить в сучасних умовах модернізацію освітніх структур, трансформацію загальносистемного і комплексного характеру.

У навчально-виховній діяльності закладів вищої медичної освіти України впродовж попередніх десятиріч увага була зосереджена на оволодінні студентами значною сумою знань на екстенсивних засадах організації навчального процесу. За таких умов було досить складно забезпечити належний рівень інтелектуального розвитку особистості, підготувати її до самостійної пізнавальної діяльності впродовж життя. Тому на сьогодні можливості організації екстенсивної освітньої діяльності вищих навчальних закладів вичерпали себе.

Екстенсивний підхід до навчання передбачав досягнення результатів у навчанні за рахунок кількісних чинників (збільшення років навчання, кількості годин на опанування певними навчальними дисциплінами тощо).

Розвиток науки, збільшення обсягу інформації, актуалізація проблеми продукування інтелектуального багатства суспільства привели до необхідності інтенсифікації навчального процесу.

Інтенсифікація передбачає досягнення у навчанні бажаних результатів за рахунок якісних чинників, тобто за рахунок напруження розумових можливостей особистості. Адже в процесі екстенсивного навчання можливості мозку використовуються на 15-20 відсотків. Тому збільшення ефективності використання потенційних здатностей мозку студентів - це найперша умова інтенсифікації навчального процесу.

Мета статті - визначити шляхи інтенсифікації навчального процесу у вищому медичному навчальному закладі з метою вдосконалення професійної підготовки студентів, згідно вимог Болонського процесу.

Процеси інтеграції в сучасному світі охоплюють дедалі більше сфер життєдіяльності. Вища медична освіта не можуть стояти осторонь, поза межами європейської інтеграції. Упродовж шести років освітнє співтовариство мобілізується задля спільної мети - формування загальноєвропейського освітнього простору. Зона європейської вищої освіти повинна базуватися на спільних фундаментальних принципах і підходах в організації вищої медичної освіти. Відкрита зона європейської вищої освіти несе багато нових позитивних спільних перспектив, і разом з тим зберігає повагу до національних особливостей функціонування освіти в кожній окремій країні.

Якщо розглядати професійну підготовку майбутніх лікарів, як процес "виготовлення" інтелектуального продукту, то, за аналогією, інтенсивність навчального процесу можна визначити як усе повніше й раціональніше використання технічних (засоби навчання), матеріальних (кошти) і трудових (професорсько-викладацький склад) ресурсів.

Тому підготовка фахівців медичного спрямування вимагає здобуття ними під час навчання відповідної кваліфікації фахівця, що і забезпечується викладанням спеціальних дисциплін які визначаються нормативною частиною змісту навчання : "Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні" та навчальними планами і програмами з метою посилення конкурентно-спроможності фахової підготовки в галузі медичної освіти.

Навчальна програма вищої медичної школи передбачає вирішення таких завдань, як оволодіння теоретичними і методологічними знаннями, на основі аналізу структури і функцій педагогічної діяльності викладача вищої школи. Використовуючи отримані теоретичні знання, студенти опановують практичні навички, а в подальшому кращі з них долучаються до проведення власної наукової роботи.

Сучасний етап розвитку теорії медицини характеризується активним використанням нової термінології, цей процес зумовлений змінами реформування в освіті, впливом новітніх педагогічних концепцій, пошуком аналогів із сучасних освітніх міждисциплінарних інтеграційних процесів. Пошуки сучасних новітніх педагогічних технологій обумовили використання західноєвропейської і особливо американської освітніх концепцій, що дозволило переглянути і оновити існуючу систему навчання, доповнити її новим нетрадиційним змістом та залучати нові підходи у подачі навчального матеріалу.

Складовою забезпечення впровадження в роботу викладачів Вищих медичних закладів сучасних технологій навчання є розроблення модульно-розвивальних завдань для самостійної роботи студентів, метою яких є контроль якості знань, який повинен забезпечити якісне оволодіння навчальним матеріалом. В перелік певної групи завдань підготовлених для виконання під час самостійної роботи студентами, до кожного тематично-змістового модуля входять повинні входити ці модульно-розвивальні завдання, за результатами виконання яких, при перевірці, викладач має можливість правильно та об'єктивно оцінити, визначити і охарактеризувати рівні якості засвоєння знань і творчої активності студентів. При умові виконання завдань малими творчими групами, аналіз визначення рівня засвоєння навчального матеріалу буде складнішим, але він визначиться на семінарсько-практичних заняттях, на основі презентування виконаних модульно-розвивальних завдань кожною творчою групою та забезпеченням роботи спеціальної аналітичної групи «викладачів - критиків».

Виконання модульно-розвивальних завдань, які можуть виконуватись як самотійно окремими студентами так і групами, у них формуються уміння і навички самоосвіти, відповідна мотивація і розуміння навчального матеріалу завдяки широкому використанню навчально-методичної літератури, конспектів з лекційного курсу .

Розв'язання таких завдань забезпечує активність навчальної діяльності студентів в аудиторній і поза-аудиторній роботі, в них формується творчий підхід при прийнятті рішень, вміння розроблювати і застосовувати наукові обґрунтування, деталізувати деякі поняття з метою інтенсифікації процесу навчання та поглиблення знань. При цьому функції викладача вбирають в себе функції від інформаційно - консультативної до координуючої роботи.

Отже, на сучасному етапі соціально-економічного розвитку України інтенсифікація навчального процесу стає актуальною проблемою професійної підготовки студентів медиків. Її розв'язання спрямоване на задоволення потреб суспільства в активних і творчих спеціалістах, які мали б ґрунтовну теоретичну та практичну підготовку з обраного фаху, могли самотійно приймати рішення, пов'язані з професійною діяльністю, щоб цілеспрямовано створювати інтелектуальні й матеріальні цінності в майбутньому. Молодий спеціаліст має чітко усвідомлювати, що з отриманням диплома процес його професійної зрілості не закінчується. Починається серйозна самотійна робота з постійного оновлення своїх знань, швидкого адаптування до нових умов професійної діяльності, як цього потребує Європейський простір.